

KYRKTUPPEN

ÅRG: 15 NR 5-2014

God Jul &
Gott Nytt År önskar

Svenska kyrkan
MULLSJÖ-SANDHEMS
FÖRSAMLING

SMS:a LJUS till 72905 och ge 50 kr

LÅT FLER FÅ FYLLA FEM

Det farligaste som finns är att födas in i fattigdom. Varje år dör närmare 7 miljoner barn som inte hunnit fylla fem år. Ständigt femte julaug - för alla barns rätt till en framtid.

SMS:a LJUS till 72905 och ge 50 kr

08 90 01 22-3
80 900-022

Svenska kyrkan
BIFRIMARKNADEN AB/ETE

alliance

Fira jul med gudstjänster,
sång & musik i våra kyrkor!

Möt Maria
– vår egen sångstjärna

GE EN SYMBOLISK GÅVA MED STORT VÄRDE!

-Vilken sorts jul firar er familj; var en fråga jag fick för lite sedan. Jag behövde inte tänka så mycket för att kunna svara på frågan, och ni som läste reportaget i Kyrktuppen för några år sedan, kanske kommer ihåg att mitt julfrande är ganska traditionellt. Min julafton har sett ungefär likadan ut under hela mitt liv. Den har bestått av julbön, gemenskap hemma och i kyrkan, Karl-Bertil Jonssons julafton och gärna "Kan du vissla, Johanna" på TV, och därefter midnattsmässa. Men frågan gav mig anledning att tänka över mitt julfrande, och tänka lite djupare på det.

Mosaik i Ravenne. De vise männen.

Vad är det för jul jag firar? De flesta av oss lever under mycket goda förhållanden, inklusive jag själv; vi har allt vi behöver och mer därtill. Redan före advent började en del julklappstips annonseras. Många mycket bra sådana. En "Karl-Bertilsk" jul känns bra.

"Det var en gång en jul för länge sedan, då man ännu kunde se fattiga människor gå omkring på gatorna." Så börjar Sagan om Karl-Bertil Jonssons julafton. Tage Danielsson skrev sagan 1964; på 60-talet då det började gå bättre för Sverige. Och det går väl fortfarande bra för Sverige, men inte för alla i Sverige. Och långt ifrån för alla i världen.

För en vecka sedan fick indiern Kailash Satyarthi, som sedan början av 1990-talet kämpat mot barnarbete, motta Nobels fredspris. Hans organisation Bachpan Bachao Andolan har hjälpt till att befria 80.000 barn från barnarbete med slavliknande arbetsvillkor. Kailash delade priset med Malala Yousafzai, den unga kvinnan från Pakistan som gjort sig känd för sin kamp för flickors rätt till utbildning i de delar av Pakistan där talibaner portat flickor från skolorna.

Vi behöver ständigt hålla ögon, öron och hjärtan öppna för den värld som vi är en del av. Karl-Bertil har Robin Hood som idol; att ta från de rika och ge åt de fattiga. Orden släpper honom inte, och han gör slag i saken. Om du, liksom jag, har sett och hört den här sagan på TV sedan julen 1975 vet du hur det går. När Karl-Bertils pappa har fått reda på vad sonen har gjort tvingar han honom att åka runt och lämna tillbaka de stulna paketen. Karl-Bertils förlåtelseresa formade sig mer och mer till en ren triumffärd, skriver Tage Danielsson, och berättar

vidare om hur fadern förstod att sonen var en hjälte.

"Det var då en välsignad jul", sa Karl-Bertils ömma moder och fick något religiöst i blicken, för den här sagan tilldrog sig som sagt på den tiden då julen fortfarande firades till minne av Kristi födelse. Så står det i sagan. Många av oss firar fortfarande julen till minne av Kristi födelse, och må hans sinne präglade inte bara vårt julfrande utan hela vårt sätt att leva, och samtidigt ge oss hopp och mod till omsorg om varandra.

Nöden har kommit oss ännu närmare genom de människor som tvingas sitta utanför våra affärer och tigga för att få mat för dagen. De blir till en ständig påminnelse om fattigdom och utanförskap. Vi kan hjälpa till att lindra nöden, bland annat genom de julklappstips som annonseras: se annonsen från Svenska kyrkan och andra hjälporganisationer; till exempel **Årets julklapp: INGENTING;** Köp gåvobevis till alla som redan har allt. Bra tips; symboliska gåvor med stort värde.

Kaspar, Melkior, Balthasar, de vise männen, kom med gåvor, också med symboliskt värde; guld står för kunglighet, rökelse för gudomlighet och myrra symboliserar död. Julen berättar budskapet för oss att Gud ger sin glädje till oss genom sin närvaro i Jesus, och genom gåvornas innebörd får vi kunskap om vem han är:

- * En kung som vill regera i ditt liv
- * Sann Gud och sann människa, som förenar himmel och jord
- * Den som går i döden och ger sitt liv för att vi ska få leva

Låt oss öppna vårt hjärta för Guds gåva, Jesus Kristus, och för våra medmänniskor, både när och fjärran.

Med dessa ord önskas alla en God Jul!

Elisabeth Falk Nilsson

Kyrkoherde i

Mullsjö-Sandhems församling

elisabeth.falk-nilsson@svenskakyrkan.se

KYRKUPPEN NR 5-2014

Ansvarig utgivare:
Elisabeth Falk Nilsson

Redaktionskommitté:
Helvi Dahlén, Fredrik Rydholm, Bengt Sköldh, Sune Svensson och Inger Ridström.
Grafisk form: Peter Jobäcker

SVENSKA KYRKAN

Mullsjö-Sandhems församling
Kyrkvägen 9, 565 31 Mullsjö

Telefon: 0392-122 00

Fax: 0392-109 21

Telefontid: måndag, tisdag, torsdag, fredag 10-12, 13-15 och onsdag 13-15

E-post: mullsjosandhems.forsamling@svenskakyrkan.se

Hemsida:
www.svenskakyrkan.se/mullsjosandhem

Omslagsbilder:

Rebecka Zacho, Elisabeth Falk Nilsson och Svenska kyrkans bildbyrå IKON.

Tryck: RN-Offset AB, Habo

Om du bor i Mullsjö kommun och inte får Kyrktuppen i brevlådan, ring utdelaren Svensk Direktreklam tel. 036-18 76 10 eller e-post: sdr611@sdr.se

BEGRAVNINGSOMBUD

Ingemar Eriksson,
telefon 0392-210 39.

Vilka jultraditioner är viktiga för dig?

Text och foto: Bengt Sköldh

Julen är familjens och traditionernas högtid framför andra. Traditioner kommer och går men många består, en del har till och med gått i arv genom åren. Kyrktuppens utsända pratade med några församlingsbor om deras traditioner.

Birgit, Yvonne och Barbro svarar för ruljangsen i Kafé Sigfrid i Kyrkans Hus i Mullsjö denna måndagsförmiddag i november. Där är det som vanligt en gemytlig och härlig stämning som förhöjs av det ruggiga vädret utomhus. Trion har varit i farten tidigt och ordnat smörgåsar och andra godsaker som de dukat fram på disken tillsammans med kaffet.

I en paus pratar vi jultraditioner.

– Att klä julgranen kvällen före julafton och provsmaka den varma julskinkan är en tradition som jag bär med mig, säger Barbro Jovanovic.

Yvonne Hagman håller hårt på att föra traditionen att göra julgranskarameletter vidare. Och då talar vi inte om knäck, ischoklad och annat rakt

upp och ner utan också fint förpackade på gammaldags vis med en del hängande i granen i papper med krusade band nertill och tomtar och annat på omslaget.

Birgit Berggren håller också traditionerna levande genom att klä granen kvällen innan julafton och lutfisk som stående rätt på julbordet.

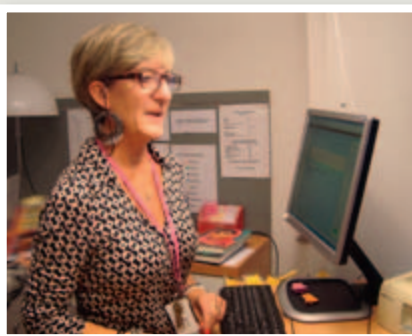
Gran ur egen skog

– Vi hämtar julgranen i den egna skogen dagen före julafton, berättar Anngerd Johansson, vikarie på kommunbiblioteket. I hennes hemtrakt Åspered var det tidigare en tradition med julbön på julaftons eftermiddag. Nu är det samling kring julkrubban på förmiddagen som lockar, i konkurrens med julotta och midnattsmässa.

Det för många "heliga" doppebrödet har familjen däremot valt bort. Men lutfisk på juldagen är ett måste liksom att baka egna pepparkakor, som dock mera är en luciatriadition.

Sångtradition

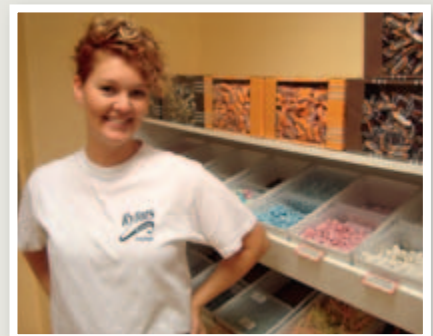
Jenny Almquist, gift med Andreas, driver familjeföretaget Ryfors Konfektyr vidare. Julen tillhör de stora helgerna då julgodis på bordet är en tradition. Men energiska Jenny har också tid för jultraditioner som hon fått med sig hemifrån. Sedan tio år medverkar hon och en kompis med sång i julottan i Hakarps kyrka. Julen inleds annars med frukost hos morfar och mormor på julafton, följt av julumiddag med hela släkten.

Anngerd Johansson på biblioteket lockas av både julkrubba, julotta och midnattsmässa.

Yvonne, Birgit och Barbro pratar jultraditioner i en paus i kaféet i Kyrkans Hus.

Jenny Almquist har många järn i elden under julhelgen.

Maria Karlsson

Församlingspedagogen med många strängar på sin lyra

Text: Inger Ridström Foto: Rebecka Zacho, m.fl.

Maria har sjungit ända sedan hon var barn. Det fanns också en avlägsen tanke på att hon skulle ägna sig åt sången på heltid. Nu blev det inte så och idag är Maria omtyckt pedagog i vår församling och en uppskattad och flitigt anlitad sångerska.

Vi är många som har lyssnat till Maria Karlssons vackra röst i någon av våra kyrkor. Förutom att hon medverkar i gudstjänster kan vi höra henne på konserter både som solist och tillsammans med andra.

Men det har inte alltid varit självklart att Maria skulle sjunga. Visserligen sjöng hon mycket i barndomshemmet tillsammans med en syster men därifrån till att på allvar satsa på sången var steget stort.

– Det är så många bitar, som måste falla på plats om man ska kunna göra det, förklarar Maria.

I stället för att låta sången bli ett yrke satsade Maria på en lärarutbildning och resonerade att hon först skulle gå färdigt den och sen får vi se...

Parallellt med utbildningen till lärare studerade hon dock musik på privatnivå. Bland annat vid Operastudion i Göteborg.

Fick tillbaka sånglusten

Maria avslöjar också för oss att det var Mullsjö-Sandhems kantor Dmytro Bondarenko som en tid arbetade i Marias hemort, Gustaf Adolf, som fick henne att börja sjunga klassisk musik.

Men hennes privata sångstudier kunde ha slutat med att hon upphört med sången.

Maria sjunger ofta tillsammans med operasångaren Tobias Rudåker och de ackompanjeras av Ann Rudåker Thorell.

– I 20-årsåldern hade jag en sångpedagog, som genom sitt negativa sätt tog ifrån mig sånglusten totalt, berättar Maria.

Som alla kreativa uppgifter är det utlämnande med sången och i den åldern är man kanske extra känslig. Det dröjde flera år innan hon fick tillbaka lusten att sjunga.

Maria blev alltså lärare i stället för operastjärna men idag uppmuntrar hon ungdomarna att uppfylla sina drömmar.

– Men jag har fått mycket genom sången ändå, berättar Maria. Jag har sjungit som solist i en barockensemble i italienska kyrkor. Jag har fått sjunga Vivaldi i Venedig och jag har sjungit tillsammans med Håkan Hagegård, vår stora svenska hovsångare.

I trakterna här omkring hör vi henne ofta tillsammans med operasångaren Tobias Rudåker från Bankeryd och Ann Rudåker Thorell.

– Det var faktiskt jag, som ringde upp Ann och pratade om samarbete, säger Maria. Då nämnde Ann att hennes son också var sångare.

På den vägen är det. Idag ger de många gemensamma och högt uppskattade konserter.

– Vi trivs väldigt bra ihop och har roligt tillsammans när vi turnerar, konstaterar Maria.

– Jag vill ta ett ryck igen med sången, avslöjar Maria efter lite funderingar. Hittar jag rätt sångpedagog så vill jag fördjupa mina kunskaper.

Bytte yrke

Men sången fick alltså stå tillbaka för Marias planer på att bli lärare. Redan tidigt i livet var hon väldigt inställd på läraryrket berättar hon. Hon är utbildad högstadielärare i SO-ämnena och tjänstgjorde under ett antal år i Nässjö och Habo.

Ett roligt arbete tycker hon fortfarande men ändå ganska osäkert eftersom det handlade mycket om vikariattjänster.

Maria tänker efter en stund när hon ska berätta om det här med att hon bytte bana efter några år.

– Jag kände mig vägledd att byta

Den kristna tron fick Maria med sig från barndomshemmet. Genom sitt arbete har hon kunnat utveckla den och hittat sin personliga tro.

yrke, säger hon. Inte minst vid en gudstjänst, som hon besökte tillsammans med en syster. Där medverkade många ungdomar och jag kände att jag ville jobba med ungdomar i den miljön.

– Jag kände starkt att jag hittat min uppgift. Det här ska jag göra!

Året var 2010 och Maria fick den utlysta tjänsten i Mullsjö-Sandhems församling som församlingspedagog med inriktning mot ungdomar.

– Det är med tacksamhet och glädje som jag åker till mitt jobb varje dag, försäkrar Maria.

Om hon har ångrat sitt byte av yrke någon gång?

– Första året var jobbigt, minns hon.

Förutom att hon förlorade sin pappa vid den här tiden, upplevde hon att arbetssituationen var väldigt olik den från skolvärlden. Från läraryrket var hon van vid mycket fasta ramar.

– I min nya roll fick jag göra upp mina egna ramar, förklarar hon. Det är spännande men också svårt. Jag måste veta och känna kyrkans värde-

ringar och vad kyrkan står för och utifrån det jobba med min verksamhet.

– Det är fantastiska ungdomar jag arbetar med, berömmar hon. Jag måste vara mjuk men ändå ha fasta ramar för att det ska bli ett bra umgänge. Men jag ”lär” mig ungdomarna. Det är en snabb värld de lever i!

– Kyrkan är en miljö, som jag känner igen mig i, som jag tycker om och där jag känner mig hemma, berättar Maria.

Barnatro

Maria är född och uppvuxen tillsammans med fyra syskon i Gustaf Adolf där pappa var präst.

Den kristna tron fick Maria med sig från barndomshemmet.

– Men det är inte okomplicerat att ärva en tro, säger hon. Visst har jag kvar min barnatro men tro är inte passiv. Den måste utvecklas och för mig har den kunnat göra det genom mitt arbete. Man måste hitta sin personliga tro.

Maria växer och utvecklas också i

sitt yrke i vår församling och nu ska hon börja arbeta med alla åldrar som kyrkans verksamheter når och med en diakonal inriktning.

Privat lever Maria i Jönköping med sin dotter Tea-Lisa, 8 år. På frågan om det är jobbigt att pendla säger hon övertygande att dottern går före hennes egen bekvämlighet. Dottern har sin skolgång i stan och den vill Maria inte förändra med en flytt.

Vad gör hon på fritiden i den utsträckning det finns någon?

– Jag drömmer om att sitta med en bok, en kopp te och en bit choklad, kommer det efter en stunds eftertanke. Men jag älskar också att vandra i naturen och jag älskar sången. Då är man så nära Gud man kan vara!

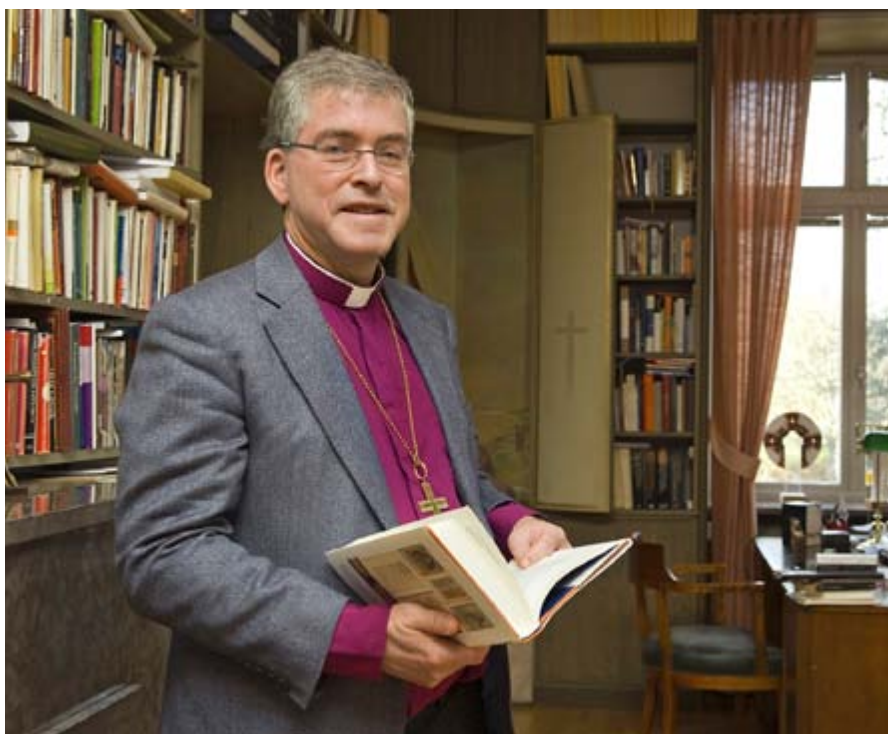
– Förresten är jag rik också, säger hon. Jag har så många vänner och det gör mig rik.

I jul och nyår sjunger Maria både i församlingens egna kyrkor men som den uppskattade sångerska hon är, kommer hon också att sjunga i andra församlingars kyrkor.

Biskopen skriver Jesusbrev:

Jag hoppas att det stimulerar till tankar och samtal

Av: Sven-Erik Falk Foto: Carla Karlsson/Skara stift och Linda Mickelsson/IKON

Biskop Åke Bonnier har skrivit ett Jesusbrev till Skara stift och med det markerar han att 2015 ska vara ett Jesusår.

Biskop Åke Bonnier vill lyfta fram Jesus ännu mer och önskar att 2015 ska vara ett Jesusår i stiftet.

När jag var nyvald biskop ombads jag bestämma ett motto. Efter en del funderingar blev det orden och uppmaningen ”Ge Jesus äran”, berättar han.

Orden är hämtade ur den Svenska psalmboken, närmare bestämt från psalm 17 med svensk text av poeten Bo Setterlind.

– Jag vill lovsjunga Jesus och ge honom all ära, utan att trampa på någon annan människas övertygelse, säger biskopen.

Hans Jesusbrev har tryckts i en stor upplaga och finns tillgängligt från första advent. Det delas ut i samband med gudstjänster, och man kan även beställa det från församlingsexpeditionen.

– Jag hoppas att mitt brev ska kunna stimulera till både tankar och samtal om Jesus och kanske till en nyfiken och fördjupad relation med honom, säger Åke Bonnier.

Här följer ett kort utdrag ur biskopens Jesusbrev

Jesus föddes troligen mellan år 4 och 7 före Kristus. Denna konstiga tidsuppgift beror på att munken Dionysius Exiguus som införde tideräkningen på 500-talet, räknade fel på ett antal år.

Traditionen säger att Jesus föddes i Betlehem och både evangelisten Matteus och Lukas vittnar om detta. Men även profeten Mika antyder det: Men du Bet-Lehem Efrata, som är så ringa

Madonna med barn.

för att vara bland Judas släkter, av dig skall åt mig utgå en som skall bli en furste i Israel, en vilkens härkomst tillhör förgångna åldrar, forntidens dagar. (Mik 5:2).

Kanske är det ändå så att berättelserna om Jesu födelse och hans tidiga barndom är mer av legendarisk art med syfte att visa på att Jesus var den Messias som den hebreiska delen av vår Bibel vittnar om.

I Betlehem kan man besöka Jesu bibliska födelseplats som finns i en krypta i den stora katedralen på Krubbans torg. Där påminns vi om det viktigaste, nämligen att Jesus var född och att han var en historisk person med allt vad det innebar.

Att ge Jesus äran handlar om att fördjupa sin kunskap om och relation till honom och att förstå mer av vad han kan betyda i vars och ens liv. Han provocerade människor med makt och lämnade ingen oberörd. Människor runt honom förändrades. Han förändrar och utmanar också idag. Han är världens viktigaste person, värd all ära både i ord och handling.

En stilla stund med julevangeliet

För många är det en kär tradition att inleda julen med högläsning av julevangeliet och för andra kan det förhoppningsvis bli det!

Var så god! Här får du julevangeliet att läsa för dig själv eller för dina nära och kära som du firar julen med.

Med detta önskar Kyrktuppen God Jul och Gott Nytt År!

Julkrubba i Bjurbäcks kyrka.

Julevangeliet

Lukas 2:1-20

Vid den tiden utfärdade kejsar Augustus en förordning om att hela världen skulle skattskrivas. Det var den första skattskrivningen, och den hölls när Quirinius var ståthållare i Syrien. Alla gick då för att skattskriva sig, var och en till sin stad. Och Josef, som genom sin härkomst hörde till Davids hus, begav sig från Nasaret i Galileen upp till Judeen, till Davids stad Betlehem, för att skattskriva sig tillsammans med Maria, sin trolovade, som väntade sitt barn.

Medan de befann sig där var tiden inne för henne att föda, och hon födde sin son, den förstfödde. Hon lindade honom och lade honom i en krubba, eftersom det inte fanns plats för dem inne i härbärget.

I samma trakt låg några herdar ute och vaktade sin hjord om natten. Då stod Herrens ängel framför dem och Herrens härlighet lyste omkring dem, och de greps av stor förfäran. Men ängeln sade till dem: "Var inte rädda. Jag bär bud till er om en stor glädje, en glädje för hela folket. I dag har en frälsare fötts åt er i Davids stad, han är Messias, Herren. Och detta är tecknet för er: ni skall finna ett nyfött barn som är lindat och ligger i en krubba." Och plötsligt var där tillsammans med ängeln en stor himmelsk här som prisade Gud:

"Ära i höjden åt Gud och på jorden fred åt dem han har utvalt."

När änglarna hade farit ifrån dem upp till himlen, sade herdarna till varandra: "Låt oss gå in till Betlehem och se det som har hänt och som Herren har låtit oss veta. "De skyndade i väg och fann Maria och Josef och det nyfödda barnet som låg i krubban. När de hade sett det, berättade de vad som hade sagts till dem om detta barn. Alla som hörde det häpnade över vad herdarna sade. Maria tog allt detta till sitt hjärta och begründade det. Och herdarna vände tillbaka och prisade och lovade Gud för vad de hade fått höra och se: allt var så som det hade sagts dem.

14-åriga mästerkocken Adrian från Mullsjö

Fick matlagningsintresset med sig från start

Text och foto: Marie Barrljung

Tidigare togs 14-åriga Adrians matlagningsintresse inte riktigt på allvar men efter att ha deltagit i TV-programmet "Sveriges Yngsta Mästerkock" har han bevisat att han kan! I framtiden har han planer på att öppna restauranger både i Sverige och Frankrike.

Adrian Engström från Mullsjö är en helt vanlig 14-årig kille, men ändå inte. Han har ett ovanligt intresse för sin ålder - mat och matlagning. Det har fört honom in i Sveriges alla vardagsrum genom TV4:s program "Sveriges Yngsta Mästerkock" där han lyckades bli en av 12 uttagna bland nästan 1500 sökande. En lärare gjorde reklam för tävlingen och Adrian tyckte det lät kul att tävla, men också att träffa nya kompisar med samma intresse. Att få laga mat åt sin barndoms idol mästerkocken Leif Mannerström var inte heller så dumt.

Adrians mamma kommer från Frankrike och pappa från Sverige, så han har fått ta del av matkultur från två länder hela livet. Både pappa, farmor och mormor har jobbat med mat och Adrian har själv tidigt fått vara med i restaurangkök. På frågan om hur hans matlagningsintresse vuxit fram svarar Adrian att han och hans bror alltid har hjälpt till mycket hemma.

– Det är bra att föräldrar ställer krav på sina barn så att de lär sig både det ena och det andra. Men så klart är jag tonåring också – ibland orkar jag bara inte, säger han med ett skratt.

Vill starta restauranger

Det är inte alla som lockas av att provsmaka ny och annorlunda mat. Adrian däremot testar gärna nytt, han verkar gilla det mesta – även den franska klassikern grodlår. Han försöker också få sina kompisar att provsmaka

sådant som de "vet" att de inte gillar. Personligen drar han gränsen vid makrill i tomatsås.

– Det luktar jättehemskt och smakar ännu värre, jag har inte ätit det på många år och tänker inte göra det heller, säger han.

Redan nu får Adrian matlagningsjobb på både privata tillställningar och i andra sammanhang och tänker sig en framtid med mat i fokus. Efter gymnasiet finns drömmar om att åka runt i Frankrike i en husbil och jobba på olika restauranger och lära sig mer om matlagningens ädla konst. Han har konkreta planer på att öppna två restauranger, en här i Sverige som serverar fransk mat och har det fyndiga namnet "Fransyskan". Restaurangen som han tänker öppna i Frankrike med något så exotiskt som svensk mat på menyn får då självklart namnet "Svenne".

Togs inte på allvar

Under matlagningstävlingen ställdes deltagarna inför olika uppgifter, en av dem var "Smaktestet". Deltagarna fick då smaka en pizza och lista ut ingredienserna. Då behövdes både välutvecklade smaklökar och kunskap om vad olika råvaror heter, hur de smakar och ser ut. Dessutom krävdes kunskap om vad man faktiskt brukar använda för ingredienser.

– Speciellt vuxna och lite äldre tycker att det är kul att jag är så matlagningsintresserad. De tycker nog att det är gulligt och häftigt att någon så ung kan vara så intresserad. Synen på

tonåringar är kanske annars att vi är lata och spelar TV-spel hela dagarna. Tidigare togs inte mitt matintresse på allvar. Nu har jag bevisat att jag kan och det känns skönt, säger Adrian.

Programmet spelades in i Stockholm under helgerna. De övriga deltagarna kom från hela landet och blev en viktig del i att själva tävlingen blev så rolig. Han har fortfarande kontakt med de flesta av dem.

– Det värsta med tävlingen var när kompisarna åkte ut, det var värre än när jag själv åkte ut. Självklart var jag glad för att gå vidare, men det blev inte samma sak när någon åkt ut, säger han.

Adrian är en oerhört social kille, det går inte att ta miste på. Det märktes både i TV-rutan och också när vi ses, han verkar van och trygg med att prata med alla.

Mångsysslare

Trots att maten tar mycket tid så hinner han otroligt nog med mera; han har ett brinnande intresse för Harry Potter. Just nu ligger sista boken i serien på nattduksbordet. När den är slut tänker han sätta tänderna i samma böcker, fast på franska.

Dessutom tränar han judo, simmar varje vecka, spelar teater, är ibland med på XL (eftermiddagsträffar för ungdomar i 6:an och 7:an) i Kyrkans Hus i Mullsjö och som grädde på mo-set tar han gitarrlektioner på kulturskolan. Man kan ju undra hur han hinner!

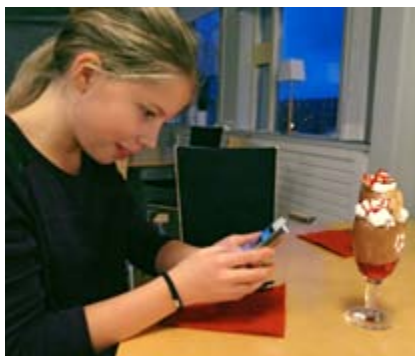
Mästerkocken Adrian har redan planer på att starta restauranger både i Sverige och Frankrike.

Adrian delar med sig av sina favoritrecept

Precis som alla "mästerkockar" har Adrian svårt att uppge exakta mängder i ett recept, mycket handlar om att smaka och använda sin känsla!

Fransk Chokladmousse

2 portioner
80 gr smält mörk choklad
2 äggvitor
0,5 dl strösocker
1 msk florsocker
Frusna bär, gärna olika sorter + strösocker + vatten
Några droppar limesaft
Maizenamjöl

Kompisen Klara tar en mobilbild till Instagram på en lyckad chokladmousse som ungdomarna gjorde på XL.

Bären:

1. Lägg de frusna bären i en skål, sockra efter tycke och smak och rör om rejält en stund så att bären saftar sig medan de tinar.
2. Bärsås: Ta 2/3 av bären och koka några minuter tillsammans med lite vatten. Smaka av så det är lagom sött. Sila sedan massan så att du bara har kvar en slät sås. Pressa i lite lime. Koka upp och tillsätt lite maizena utrört med vatten så att såsen blir lagom tjock.

Chokladmoussen:

1. Smält chokladen i ett vattenbad.
2. Vispa äggvitorna till hårt skum i en skål, tillsätt strösocker och florsocker, vispa lite till.
3. Vänd ner den smälta chokladen i äggvitorna.
4. Upplägg: lägg några skedar av de tinade bären i botten av ett högt glas, spritsa chokladmousse ovanpå. Låt glaset stå i kylan minst 30 minuter.
5. Garnera med lite vispad grädde och bärsås + eventuellt ett havreflarn strax före servering.

Adrians julsemle med smak av pepparkaka och inspiration från Landhs.

Julsemle

1. Gör en vanlig lussekattsdeg, jäs degen som vanligt.
2. Forma små bullar i en chokladbolls storlek. Grädda dem. Låt dem svalna och skär sedan av "locket".
3. Bland mandelmassa och lite vatten + eventuellt lite mandellikör så det blir en lös smet. Bred smet på botten av semlan.
4. Vispa grädde ihop med lite mjölk och florsocker, spritsa en klick ovanpå mandelmassan.
5. Krossa några pepparkakor och ströslä över grädden.
6. Lägg på locket och pudra florsocker ovanpå härligheten.

Fråga prästen

Vågar jag berätta om mina övernaturliga upplevelser?

Jag såg i ett tidigare nummer av Kyrktuppen att det skulle bli några temakvällar i Kyrkans Hus i Mullsjö om det okända. Man skulle prata om andar, medier, själavandring och annat övernaturligt.

Själv tycker jag att de här frågorna är spännande och intressanta men blev förvånad över att kyrkan tar upp ämnet. Det har varit tillfällen då jag gärna hade frågat om några händelser som jag upplevt men inte känt att det var rätt forum att fråga en präst. Jag har varit orolig för att ni skulle tycka att det var "flummiga" funderingar och inte skulle ta det på allvar.

Sökande församlingsbo

Hej och tack för din fråga!

Först vill jag säga att du visst är välkommen att dela dina erfarenheter med en präst om du skulle önska det.

Naturligtvis är det så att det finns många olika präster och en del kan säkert vara avvisande mot erfarenheter som ligger utanför vår "vanliga" vardag, en del av oss präster tror inte att det finns spöken till exempel medan andra gör det, en del av oss talar gärna om andliga erfarenheter, andra gör det inte.

Men i kyrkans uppdrag ingår att hjälpa människor att orientera sig bland sina olika upplevelser, också olika andliga erfarenheter.

Under hösten har vi mötts två

gångar under temat "Det okända". Där tanken varit just att våga dela erfarenheter och försöka förhålla sig till dem.

Personligen tror jag att en sund kritisk hållning där man bejakar sitt förnuft kombinerat med en öppenhet för att tillvaron är större än jag förstår, skapar ett klimat där vi vågar dela också lite mer annorlunda upplevelser med varandra.

Din upplevelse att kyrkan skulle se lite snett på dina erfarenheter, tror jag tyvärr du delar med många. Varför det blivit så kan jag bara spekulera i. En sida av det hela handlar kanske om en rädsla för att inte uppfattas som seriös som kyrka.

Välkommen med dina frågor till församlingens präster!

Skriv till "Fråga prästen", Mullsjö-Sandhems församling, Kyrkvägen 9, 565 31 Mullsjö eller skicka e-post till: mullsjö-sandhems.forsamling@svenskakyrkan.se Vill du vara anonym publicerar vi naturligtvis inte ditt namn.

Seriös i vårt land tenderar i de här sammanhangen att vara lite snusföruftig, vetenskaplig, men i mina ögon speglar en sådan hållning mest rädsla.

Men det kan också finnas en annan förklaring i det faktum att vi som kyrka förbehåller oss rätten att säga om en andlig erfarenhet att den är god eller dålig, falsk eller äkta. Kyrkans företrädare har till exempel i alla tider varnat för att ha kontakt med avlidna andar. Det finns en lång erfarenhet som säger att vi mår bra av att låta bli.

Samtidigt innebär det ju att vi säger att det går att upprätta någon form av sådan kontakt.

Min upplevelse av de här kvällarna är att det finns ett stort behov av att på ett lugnt och sansat sätt få samtala om upplevelser av den här arten. Det kan handla om allt från "nära-döden-upplevelser" till spöke-rier, änglamöten eller känslan av att en kär anhörig inte fått ro i graven.

Vår ambition är att fortsätta att skapa ett klimat där människor känner att man kan ta upp frågor av alla sorter. I de mötena vill vi som kyrka också få peka på kyrkans långa tradition och rika erfarenhet av möten på det här området.

Djupast sett är kyrkan den tryggaste av alla platser att samtala om sådant som kan kännas annorlunda eller skrämmande, eftersom kyrkan vilar i Guds famn och en dag ska alla världar och varelser bekänna Jesus som Herre.

*Torbjörn Andersson
Komminister*

Tankar vid 2:a söndagen efter trettondagen "Den tvekande Jesus"

Text: Sven-Evan Svanberg

Jesus, hans mor och lärjungarna är gäster på ett bröllop. Nu hade man, redan i början av festen, kommit till en kritisk punkt. Vinet var i stort sett slut. Skandalen var nära.

Maria, som så väl anade att Jesus skulle kunna hjälpa till här, säger till Jesus: "De har inget vin." Och Jesus svarar: "Låt mig vara, kvinna. Min stund har inte kommit än."

Varför svarar han så? Varför tvekar han? Känner han en vända inför att gripa in och bli en känd och offentlig person tidigare än han tänkt. Eller är hans avvisande ord ett uttryck för att han vill

upprätthålla distansen till sin mor – ingen annan ska få styra över det han gör? Fanns det alltså verkligen motstridiga känslor hos Jesus? Var han inte upphöjd över sådant?

Jo om han enbart hade varit Gud. Men den kristna tron bygger på övertygelsen att Jesus lika mycket var en verklig människa och som sådan underkastad mänskliga begränsningar.

Visst stod han i en särskild kontakt med Fadern, men i sitt känsloliv var han som vi är. Och hans första reaktion är att han tvekar. Men Maria som mer än anar sin Sons gudomliga kallelse, kän-

ner att nu är tiden inne för hennes Son att hjälpa. Hon går till kökspersonalen och säger till dem: "Gör det han säger åt er."

En fråga som vi kan ställa oss, när vi ser hur Maria bereder vägen för Jesus är hur vi öppnar upp för varandra, för de gåvor och resurser vi bär på. Ibland är det faktiskt nödvändigt att vi får hjälpa varandra med att öppna upp och i det är Maria en förebild.

Där i Kana övervinner Jesus, med Marias hjälp, sin tveksamhet. Han visar vad han går för, han räddar festen och visar genom det sin kärlek till människan.

I Jesu möte med människorna ser vi ett förebådande av Guds rike, där vi finns du och jag, omgivna av tröst, förlåtelse, glädje och fest. Det är ett liv som vi får vara med om att bereda vägen för i vårt möte med varandra. Livet här och livet i en framtid, i Guds eviga nu, har samband med varandra.

Bok tips

Sagor för vuxna ger jul-läsning med eftertanke

Jag återkommer till **Sagan om Karl-Bertil Jonssons julafton**. Om du inte kan få tag på boken så se i alla fall filmen. Den är som en julpredikan. När **Tage Danielsson** blev ombedd att göra en julfilm för TV 1975 tog han fram ett julfilm som han hade skrivit 1964, och det blev den här sagan. När vi hör ordet saga refererar vi nog mest till barnböcker, och visst är sagor till för barn, men det finns även sagor för vuxna, och hur många sagor för barn ger inte också läsvärde för vuxna.

För mig betyder det mycket att år efter år få möta denne rödhårige och fräknige 14-åring som kommer på idén att ta från de rika och ge till de fattiga. Det behövs fler med hans mod; att reagera mot orättvisor såväl i ord som handling.

En del av **Per Åhrlins**, som även har gjort den animerade kortfilmen, illustrationer kan tidsbestämmas till 40-talet; affischen **EN SVENSK TIGER**. Texten däremot har inte spelat ut sin roll. Det var inte bara på 40-talet, som man kunde se fattiga gå omkring på gatorna. De finns runt omkring oss nu också, och om vi inte tycker att det är rätt med civil olydnad så kan vi göra som en av vårt lands ledande politiker sa: Låt oss öppna våra hjärtan. Säkert tänkte **Tage Danielsson** att ord skulle bli handling, och så lika de är till utseendet; **Karl-Bertil** och **Tage**.

Vi har olika förebilder, **Karl-Bertil** har **Robin Hood**, själv upplever jag anknytningen till Jesu budskap. Sagan kan bli verklighet om vi tar den på allvar.

Sagan om **Karl-Bertil** ingår i **Sagor för barn över 18 år**, och den boken finns dessutom i samlingsvolymen **Paket**. Självt fick jag boken i julkapp år 2000 när den kom ut, och sedan dess står den i bokhyllan tillsammans med andra julföcker.

Upptagen rysk gumma

Där hittar jag en annan av mina julfavoriter; **Babusjka**. Den ryska lilla gumman, som har så mycket att göra att hon inte hinner följa med de vise männen när de ska till Betlehem och uppvakta den nyfödde kungen. Till slut samlar hon i alla fall ihop en korg med leksaker och börjar leta efter barnet. Det sägs att **Babusjka** fortfarande går omkring och letar efter Jesusbarnet. När hon ser ett barn tar hon upp en leksak ur sin korg och ger den till barnet för säkerhets skull. Och så vandrar hon vidare, söker, frågar och ropar: Är Jesusbarnet här?

För mig blir tanken att lära något av

den gamla ryska folksagan, både att inte vara så upptagen av alla jordiska bekymmer så att man missar det viktigaste och att Jesus inte är långt borta från någon av oss; han finns mitt ibland oss och i mötet med andra människor.

Den väntande skomakaren

Då kommer jag till nästa bok och det är den om skomakaren **Panov**, som också han väntar på ett alldeles speciellt möte. Han har hört talas om Jesus, och han vill vara med och ge sin gåva. **Panov** väntar och väntar i sin skomakarverkstad. Flera personer kommer under julen, men ingen som han förknippar med Jesusbarnet. Han sitter där med sina hemgjorda små barnskor, och till slut kommer en mamma in i skomakeriet, och du kan säkert räkna ut vad pappa **Panov** gör, och vem han sedan kom på att mamman och barnet var. En underbar saga, som också den kan anspela på verklighet. Hoppas du kan låna boken eller kanske hitta ett exemplar på något antikvariat.

Även denna berättelse är en rysk folksaga. **Leo Tolstoy** har bearbetat den och på svenska heter den **Pappa Panovs stora dag**.

Önskar dig många fina lässtunder!
Elisabeth Falk Nilsson

LÅT FLER FÅ FYLLA FEM

Närmare sju miljoner barn dör varje år utan att ha firat sin femte födelsedag. Tänd ett femte ljus i jul – för alla barns rätt till mat, rent vatten och sjukvård.

SMS:a LJUS till 72905
och ge 50 kr!

PG 90 01 22-3 | BG 900-1223

Läs mer: svenskakyrkan.se/internationelltarbete

SMS:a LJUS
till **72905**
och ge 50 kr

Svenska kyrkan
INTERNATIONELLT ARBETE

medlem av
actalliance

Håkan och Karin tvekar att ta över huset mitt i

Text och foto: Bengt Sköldh

– Det kändes naturligt att det blev så, säger Håkan Wickert när han berättar om att han och fru Karin tog över Håkans föräldrahem mitt inne i byn efter några år i hyreslägenhet i Jönköping.

HÄR BOR
VI ALLRA
BÄST!

Sjövik 1, nu med adress Strandvägen 14 i Mullsjö, i hörnet Strandvägen-Sjövägen, uppfördes 1897 av C O Nilsson som grannfastighet till det som är ursprunget till nuvarande ICA Supermarket, etablerat 1886 som Ljungqvists Eftr. Fastigheten benämnd Sjövik 2 övertogs och färdigställdes 1889 av C O Nilsson, Håkans farfar, men avyttrades 1919.

Husen nära sjön sköt upp som svampar ur jorden som en följd av att järnvägen drogs fram mellan Falköping, Jönköping och Nässjö 1862 och Mullsjö blev ett stationssamhälle.

Håkan och Karin har nära till det mesta, men också härlig avskildhet med sjötomt på runda tal 3000 kvadratmeter. I yngre dagar var Håkan måttligt intresserad av den stora trädgården med gräs att klippa och rabatter att rensa. En fastighet som han

dock sedan många år vårdar ömt. Intill sjökanten finns ett klassiskt mindre kallbadhus bevarat och utmed Sjövägen ytterligare en låg byggnad med både rum, kök med järnspis och förråd, samt separat garage.

Karin gillar att pyssla med blommor och trädgård, inomhus med att sy och laga mat. Hon är utbildad kostchef och sedan flera år ansvarig för kommunens mathållning på bland annat Margaretas Parks äldreboende.

Håkan ansvarade först för mackdelen med kontor på Mullsjö Bilverkstad men skolade om sig till optiker i 30-årsåldern. Karin är uppvuxen på gården Hablahester mellan Mullsjö och Bjurbäck där mamma Anna-Lisa bor kvar i ett av de två bostadshusen. Om det var där Karin fick intresset för mat må vara osagt, men tvärs över landsvägen hade två fastrar pensionat

under många år. Nu utgörs det utbyggda området av behandlingshem.

Tidigare centrum

Sjövik 1 är en del av Mullsjös historia då området förr var lika med centrum. Trähuset i två plan med ytterligare utrymme i suterrängplan på baksidan, har utöver två lägenheter rymt Ur- och Optikaffär som ägdes av Håkans pappa Paul fram till nedläggningen. I suterrängplanet sålde Arvid Lundström och senare sonen Hans, blommor från familjens handelsträdgård. Efter tillbyggnad rymdes också Posten här under många år med entré mot Järnvägsgatan.

Nu har familjen Wickert huset Sjövik 1 för eget bruk och grannfastigheten där Ljungqvists Eftr. en gång började har gjorts om till lägenheter.

Karin och Håkan vid framsidan mot Strandvägen.

Matkällare/förstuvist bevarad från när huset uppfördes.

ade aldrig byn

Håkan och Karin framför huset från 1897, som är Håkans föräldrahem.

Kallbadhuset med nu aktuella Kärleksudden i bakgrunden.

Budskapet om Jesu födelse lyfts fram vid Trettondedag jul

Text: Elisabeth Falk Nilsson

Vad är det för speciellt med Trettondedag jul? Själv fick jag som barn lära mig att det var då de vise männen hade nått fram till Betlehem, och så berättar vi ännu när vi undervisar om Jesu födelse.

Det tog ett par veckor för stjärntydarna att vandra med sina kameler från Österlandet efter att de hade sett den speciella stjärnan på himlen, vilket vi kan lyfta fram vid placeringen av gestalterna i julkrubban. Ställ gärna de vise männen en bit bort och flytta dem närmare krubban dag för dag.

Österländska stjärntydare

Endast en av evangelisterna, Matteus, berättar om de österländska stjärntydarna, vilka antagligen kom från Babylon och var nog astrologer eller möjligen astronomer, på något sätt tycks de ha haft med stjärntydning att göra. Traditionen påstod att när Jupiter och Saturnus sammanföll på himlen i Fiskarnas stjärntecken betydde det att judarnas nyfödde kung fanns att skåda. Därför begav de sig till Betlehem. Enligt forskare ska stjärnan ha visat sig någon gång mellan år 7-4 före Kristi födelse.

Tre gåvor

Ofta säger vi ”de tre vise männen”, men i bibeln står inget om att de var tre. Det är nog en slutsats som har dragits på grund av att evangelisten Matteus berättar om att de hade tre gåvor med sig. Senare har de fått namn också; Kaspar, Melkior och Balthasar. Enligt traditionen har de även fått representera världens alla folkslag. Kaspar anses komma från Asien, Melkior från Europa och Balthasar från Afrika. Detta brukar till-

verkare av julkrubbor visa med hudfärg och ansiktsuttryck.

Östkyrkans firande

Enligt den östkyrkliga traditionen döptes Jesus vid 30 års ålder på epifaniadagen. Epifania kommer av det grekiska ordet epiphaneia, vilket betyder uppenbarelse; alltså att Gud blir synlig bland människor. Det har blivit uppenbart att Gud är född som människa. Detta är en av årets största kyrkliga fester i öst, och om inte annat märker vi det i kontakten med nysvenskar från länder med ortodox kristen tradition; bland annat från Sydöstra Turkiet, Syrien, Irak och Libanon. Bland dem är gudstjänstfiran-

Lär känna kyrkan

det på trettondagen större än på juldagen.

Västkyrkans firande

I väst firar vi alltså att de vise männen letade sig fram till Betlehem med hjälp av stjärnan, och överlämnade sina gåvor till Jesusbarnet. Därmed hade budskapet om en ny kungs födelse nått utanför landets gränser. Jesus uppenbarades även för hedningarna, det vill säga för dem som inte var judar. Därför har trettondagen blivit missionens stora dag, då Jesus lyfts fram som det ljus som kan skingra allt mörker för oss.

”Gläns över sjö och strand”

De flesta julpsalmers sista verser handlar om stjärnan och de vise männen, men en psalm som lyfter temat helt är Viktor Rydbergs välkända psalm ”Gläns över sjö och strand”, vilken sjungs i de flesta kyrkor i Sverige på Trettondedag jul.

Kom och var med!

Julens budskap är inte slut efter juldagarna i december, inte heller när krubban och de vise männen packas ner för att tas fram till nästa jul. Budskapet om att Jesus är född ska spridas till jordens ändar och det förkunnas år efter år. Det är missionens uppgift, vilken lyfts fram på Trettondedag jul, och därmed kyrkans och varje kristens uppgift. Ett ljus har tänts för oss alla; ett ljus som värmer och vägleder; ljuset Jesus Kristus.

Välkommen till julmusik i våra kyrkor!

I Sandhems kyrka uppförs en nyskriven julkantat av Hans Kennemark och Alf Hambe. Hans är riksspelman och en av landets främsta folkmusiker. Alf Hambe är viskompositör, författare och trubadur med en lång rad utmärkelser. Han kommer själv att närvara vid framförandet.

Söndag 21 december kl. 18

Sandhems kyrka

”Du ljus, du stjärna” - julkantat

Medverkande:

Stefan Wingefors, piano

Backa Hans Eriksson, kontrabas

Lars Lundvall, orgel

Göran Månsson, flöjt

Greger Siljebo, fiol

Hans Kennemark, fiol, gitarr, sång

Maria Karlsson, sopran

Församlingens körer

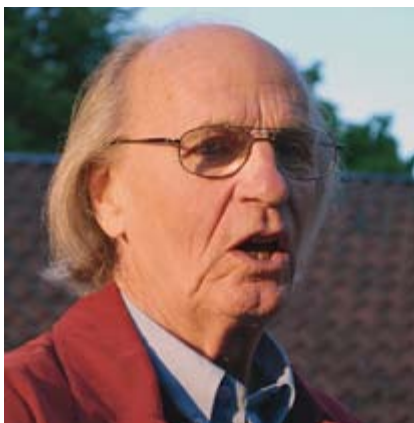
Kören Ljudhållningssällskapet

Dirigent: Anna Lena Gustafsson

Samarr: Sensus

– I ”Du ljus du stjärna” är formen för berättandet låten och visan, framförd av kör, solister, folkmusikensemble, orgel och församling. Så brukar det bli när Alf Hambe och jag arbetar tillsammans, berättar Hans Kennemark. Vi ville också backa lite i handlingen, så att vi får tillfälle att tänka på den unga Marias kval inför den svindlande utmaning det innebär att i hennes livssituation få uppgiften att föda Guds son.

Det berättas att Josef drömmer tre gånger (Matt:2) och gör som han blir tillsagd i drömmen. Att ta det dras-

Alf Hambe.

tiska beslutet att fly till främmande land med sin familj kan inte ha varit självklart. En dröm är ju ganska lätt att avfärda med att ”det var ju bara en dröm”, ändå gjorde Josef som ängeln i drömmen sa.

Josef och Maria, två vanliga människor som får känna av den utmaning som Guds kallelse innebär.

– Idén till att skriva en julkantat kom ifrån Kerstin Odeberg, som är kyrkomusiker i Fjärås församling, som dessutom beställde hela verket, säger Hans.

Hans Kennemark.

Julafton 24 december kl. 11

Julbön i Nykyrka

LEWE-kvartetten sjunger för och med både små och stora.

Julafton 24 december kl. 23

Midnattsmässa i Bjurbäcks kyrka

Folkmusik blir det också i Bjurbäck framfört av syskonen Risinger, Linnea, Erika, Hjalmar och Lovisa.

Nyårsafton 31 december kl. 16

Sandhems kyrka

Nyårsbön med musik och sång av "hemvändande musiker".

Trettondedag jul 6 januari kl. 11

Nykyrka kyrka

Mässa med julens psalmer och körsånger.

LEWE-kvartetten består av Patrik Lernberg, Åsa Westroth, Gabiella Lernberg och Magnus Westroth.

Syskonen Risinger.

Vi välkomnar våra **NYDÖPTA**

Novalii Anna-Maria Irmeli Forsell
Alice Victoria Johansson Edmark

Molly Ida Else Göransson Waldner
Rasmus Hans Olof Wetterbro Green
Mathilda Eva Annica Bolin
Theodor Elliott Spjuth Berg
Milian Sigge Halvard Hamrén

Casper Lennart Gunnar Bragde
Herman Eric Arne Grahn
Felicia Maria Serrander
Leo Vincente Alexander Cadier
Märtha Stina Algotsson

Vi minns våra **AVLIDNA**

Bo Axel Roland Walther f 1942

Inge Arne Thorman Nilsson f 1931
Barbro Viveka Stenholm f 1958
Sirkka Mari Mörk f 1930
Karl Erik Gunnar Eriksson f 1926

Harold Claes Urban Ottosson f 1940
Ingrid Gunborg Berg f 1919
Lilly Frideborg Johansson f 1915
Stig Charles Sigfrid Gransing f 1919

Pers gravsten av trä vann designtävlingen!

Snickaren och konstnären **Per Brandstedt** från Karleby utanför Falköping vann tävlingen om förnyelse av våra gravstenar.

I förra numret av Kyrktuppen presenterade vi Per och hans bidrag till designtävlingen som var utlyst av Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation.

Bland cirka 260 bidrag från hela landet segrade Pers bidrag, som han kallar "Sitta tillsammans". Det är utformat av massiv ek och kombinerar gravvård och sittplats eftersom han tyckte att det saknades någonstans att sitta precis vid gravstenen.

Grattis, säger vi till Per som får 75.000 kronor för sitt vinnande bidrag!

– Det blir en bröllopsresa eftersom sambon Camilla och jag nyss gift oss.

Välbesökt syföreningsauktion i Sandhem

I det grå höstrusket bjöd Sandhems diakonala syförening in till en välbesökt auktion i församlingshemmet. Kvällen inleddes med lottförsäljning och skönsång av **Hilda Kennemark, Helén Davidsson och Rebecka Hagman**. Kaffe med dopp serverades och därefter svingade Sune Svensson traditionsenligt auktionsklubban med kraft och glada tillrop. **Sven-Evan Svanberg** avslutade kvällen med några tankvärda rader ur psaltaren. Kvällens fina intäkt hamnade på hela 25 120 kronor!

Allt som auktionerades bort var gåvor, så hela summan kommer att skänkas till de ändamål som syföreningens årsmöte fattar beslut om i slutet av februari. Återkommande ändamål brukar vara Svenska kyrkans Internationella arbete, Läkare utan gränser, Barncancerfonden och ett barnhem i Polen.

Sune Svensson är i sitt esse och svingar vant auktionsklubban.

Stort tack till Sandhems syförening som genom sitt viktiga arbete verkligen gör skillnad här i världen, också stort tack till alla som var där och bidrog med gåvor och inköp.

Marie Barrljung

Utflykt till Barnens hus i Tidaholm

Istället för att ses på Öppet hus som vi brukar, träffades närmare 40 barn och föräldrar en vanlig tisdag i Tidaholm för att besöka lekparadiset Barnens hus. Där finns fantastiska möjligheter för både små, lite större barn och leksugna vuxna att leka av sig rejält; bilrum, klä-ut-rum, sjörovarskepp och en gammal skolsal är något av det huset erbjuder.

Marie Barrljung

Inez säljer korv i Barnens hus i Tidaholm.

Julpysslande mammor

Att binda en enriskrans utan handskar är oerhört stickigt kunde ett antal julpysslande mammor konstatera. Kyrkskolan var full av barnlediga mammor som i alla hörn – på både golv och vid bord – julpysslade och band kransar. Det var främst föräldrar som går med sina små barn till Öppet hus i Mullsjö och Sandhem, som band fina kransar med granris, enris och/eller mossor. Efter glögg och pyssel tog vi oss an fikabordet. Många provade lyckan i lotteriet och några gick hem som vinnare, kanske alla faktiskt – det var en härlig kväll!

Johanna Bard

Innehållsrik utflykt till Visingsö

En solig dag i slutet av september gjorde vi, ett 40-tal personer, en utflykt till Visingsö. Dagen startade med andakt i den fina kyrkan i Gränna. På Visingsö väntade hästskjutsarna för remmalag på ön. De duktiga guiderna berättade om Visingsö historia och snart var vi framme vid Kumlaby kyrka där vi turades om att gå upp i kyrktornet. Vilken utsikt! Och vilka modiga barn vi hade med oss, nästan alla vågade gå upp i tornet på rangliga, branta trappor. Vid Visingsborgs slottsruin var det tid för lek och mellanmål. Tillbaka till Gränna där inget besök är komplett utan polkagrisar och de härliga bagarna berättade om polkagrisarnas tillkomst, visade hur de bakar och bjöd på alldeles ljumma polkagrisar. Klart man måste ha några med sig hem! Med munnen full av socker tar vi bussen hem mot Mullsjö.

Johanna Bard

Höstutflykt till Borås djurpark

Under höstlovet ordnade Mullsjö-Sandhems församling en utflykt till Borås djurpark för små och stora som ville hälsa på alla djuren. Det var en kall morgon när vi hoppade på bussen men det visade sig vara en mycket bra dag för djurparksbesök – djuren var pigga och till och med solen tittade fram. Johanna Bard läste om Noa, arken och alla djuren. En skön dag för både djurparksbesökare och djur!

Nils Jonsson har gått i pension

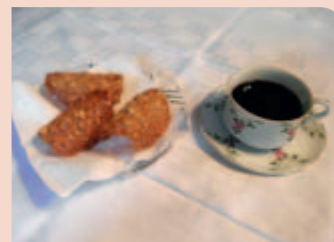
Nisse kommer att saknas på vår arbetsplats i vår! I åtta år har han varit en stor tillgång som säsongsarbetare på kyrkogårdarna. Han har med sitt goda humör sett till att stämningen varit på topp från morgon till kväll. Dessutom har Nisse varit en mycket lojal, kunnig och kreativ arbetskamrat.

Vi tackar Nisse för åren hos oss och önskar honom många sköna år som han själv säger – ”statsanställd”!

Vaktmästarna i Mullsjö-Sandhems församling genom Olle Gustavsson

Nyrenoverad klockstapel

Klockstapeln vid Utvängstorps kyrka har tjärats och målats med Falu rödfärg. **Helvi Dahlén**, kyrkorådets ordförande och **Ove Algotsson**, vaktmästare, har precis varit med vid besiktningen och kan nu nöjt konstatera att den har blivit väldigt fin.

Maritas Mandelflarn

Ing-Britt Filipsson bjuder på snabbkakat när du är sugen på något gott till eftermiddagskaffet. Eller när du får oväntat besök...

Ingredienserna, som så långt som möjligt, är Fairtrade-märkta och ekologiska, kan du köpa i Kyrkans Hus i Mullsjö eller i Sandhems Församlingshem.

Det här behövs till ca 50 stycken:

200 gr ekologisk sötmandel
200 gr råsocker, Fairtrade
200 gr smör
4 msk majzena
1,5 msk mjölk

Gör så här:

Skälla och hacka mandeln.
Koka ihop övriga ingredienser.
Tillsätt mandel och nu får smeten inte koka mera.
Klicka ut med en tesked på bakplåtspapper.
Grädda i 200 graders ugn 3 - 5 minuter.
Lossa försiktigt och böj flarnen över en kavel.
Förvaras i väl tillsluten burk.

Vår församling är diplomerad som Kyrka för Fairtrade.

Märkningen innebär att människor i utvecklingsländer får arbeta under bättre villkor med anständiga löner.

Hjalmar Fagerström

Stinsen som såg

Av Bengt Sköldh

Hjalmar Fagerström såg direkt möjligheterna att utveckla samhället för rekreation. Han var naturmänniska och fångslades av skogen, sjön och höjderna när han steg av tåget på järnvägsplattformen i Mullsjö en vårdag 1930. Då var han 40-årig nybliven stationsinspektör som hade lämnat Åkers styckebruk utanför Strängnäs.

MULLSJÖ
HISTORIA

Visserligen hade andra före Fagerström insett Mullsjös potential som rekreations- och turistort. Men det måste tydligen till någon utifrån för att sätta bollen i rullning. En av de första som fångslades av möjligheterna var Mullsjö Idrottsförenings upphovsman Olof Olander som kom till Mullsjö för att hämta krafter sedan han haft spanska sjukan. Han sökte och fick en plats som informator. Året var 1918 och året efter bildades Mullsjö IF.

Drygt tio år senare kom Hjalmar Fagerström till Mullsjö. Han höjde ambitionerna ytterligare en dimension. Han var energisk som få, outtröttlig när det gällde att tiggas ihop pengar för att förverkliga planerna på en friluftsgård och en mästare på att få med sig rätt personer i projektet. Första steget var att 1936 bilda Skidfrämjandets lokalkommitté som

utöver Fagerström bestod av Lars Petersson, Sture Rimbäck, Sven Axell och Erik Brissman.

Som mest fanns 30-talet pensionat i och runt Mullsjö. Några finns ännu kvar, däribland Björkhaga och Friluftsgården om man nu kunde kalla Friluftsgården för pensionat. Nu är det beteckningen hotell- och konferens som gäller för båda anläggningarna.

Såg helheten

Det Hjalmar Fagerström i första hand såg, var helheten och då var järnvägsförbindelserna en viktig del i det som nu för tiden kallas logistik. Hjalmar Fagerström var således tidigt ute med att förverkliga idéer vars benämning då inte ens var uppfunna. Och det fungerade. Bland annat gick särskilda skidtåg från Göteborg till snösäkra Mullsjö med sitt läge på utlöparen av sydsvenska höglandet och därtill hög och klar luft, tystnad, natur och på lagom avstånd. Idrottsfolk upptäckte snart platsen och det behagliga underlaget att springa på. När första sportstugan var klar utökades platsen kring Friluftsgården efterhand med bryggor, hopporn, hoppbacke, tennisbana och flera markerade spår. Idrottsplatsen låg bara ett stenkast bort så där hade så småningom fotbollslag som IF Elfsborg under en lång följd av år träningsläger med boende på Friluftsgården. Det dugade också tätt med besök av kända friidrottare. Simhopparlandslaget var trogna gäster med dåtida stjärnor som Birthe Hansson och Toivo Öhman. Lägret avslutades alltid med en folkfest för hela samhället där eliten klädde ut sig för skämthopp och flax-

Storstugan var Friluftsgårdens första byggnad och invigdes 1939. Den som besöker dagens Hotel Mullsjö känner lätt igen sig!

ade ner från tiometersavsatsen till publikens stora förtjusning. IF Elfsborg avslutade alltid sitt träningsläger med match mot ett förstärkt hemmalag.

Kungabesök

Många föreningar och organisationer har under åren varit stamgäster på Friluftsgården men inte att förglomma alla privatpersoner. Och vår nuvarande kung. I samband med en Eriksgata gästade kungen Friluftsgården och hans namnteckning finns nu på en platta i foajén. Under andra världskriget var platsen internat för amerikanska flygare där legationsrådet Leo Sager ingick i tillsyningsmyndigheten. Göteborgs Folkdansvänner återvänder varje midsommar sedan 1947 med traditioner som också inbegriper ortsbefolkningen med omnejd.

Friluftsgårdens första byggnad, det som nu utgör den så kallade storstugan, invigdes 15 januari 1939 med plats för 34 boende. 1944 gjordes en storsatsning med ny huvudbyggnad med matsal, sällskapsrum och gäst- rum för 85 personer. Utbyggnad har sedan fortsatt med jämna intervaller. 1998 blev en rejäl om- och tillbyggnad klar så att besökaren direkt möts

Friluftsgården utökades efter hand med bland annat bryggor och hopporn.

möjligheterna

Prisutdelning på Mullsjö Friluftsgård efter målgång i skidtävlingen Stråken Runt 1941. Från vänster fabrikör Sture Rimbäck, lagerchef Arne Nygren och stationsinspektör Hjalmar Fagerström.

av en helt ny entrésida som byggdes på med en våning. Bar, vinkällare och inomhuspool finns förstås liksom en anpassning för konferenser.

Familjen Fagerström

Skidfrämjandet var under många år huvudman för anläggningen som från 2004 är privatägd under namnet Hotel Mullsjö och ingår i koncernen

Friluftsgårdens första byggnad var ganska anspråklös i våra ögon men anläggningen har sedan byggts ut i flera omgångar.

Gyllene Uttern Hotel Group som också äger välkända Gyllene Uttern vid Gränna och Ullinge Wårdshus utanför Eksjö.

Slakten Fagerström var under många år synonymt med Friluftsgården där bland annat yngste sonen Tord, började sitt arbete på heltid 1967 efter flera år på bank. Hjalmar och fru Greta hade fem barn; fyra söner och en dotter som gick bort i unga år. Familjens minne lever också kvar i nuvarande äldreboendet Margaretparken där Hjalmar Fagerström skapade en oas med villa och stor park till minne av den bortgångna dottern. Innan området omvandlades till nuvarande ändamål bodde sonen och konstnären Bo Hjalmar med familj där. Delar av den stora parken finns kvar och tack vare ideella krafter i föreningen Parkens Vänner har stora insatser gjorts för att restaurera ”den

Grundaren av Friluftsgården, stationsinspektör Hjalmar Fagerström, tar här del av uppförandet av den första byggnaden som invigdes 15 januari 1939.

glömda” parken centralt belägen mitt inne i samhället.

Hjalmar Fagerström gick bort 1960, 71 år gammal och ligger begravd i familjelunden på Nykyrka kyrkogård.

Det här händer i vår

JULGEMENSKAP

Alla som har lust att äta en bit god julmat tillsammans med andra, lyssna på julmusik och lösa musik quizz är hjärtligt välkomna till Sandhems Församlingshem **söndagen den 28 december**.

Maten står framdukad **kl. 14** då vi äter och lyssnar på musik ihop, vi avslutar vår gemenskap för denna gång med att gå över till kyrkan och fira **gudstjänst kl. 16**. Buss till Sandhem avgår från Kyrkans Hus i Mullsjö kl. 13.40 och tillbaka igen efter gudstjänstens slut.

Varmt välkomna!

För att vi ska ordna lagom mycket mat vill vi ha in anmälan senast den 23 december till expeditionen tel. 0392-12200 eller

mullsjö-sandhems.forsamling@svenskakyrkan.se

Pris 50 kr för vuxna och hälften för barn.

VÄLKOMNA PÅ

Julgransplundring i Kyrkans Hus i Mullsjö **tisdagen den 13 januari 2015 kl. 17**

VÄLKOMMEN TILL

mässa i Nykyrka kyrka **trettondagen den 6 januari kl. 11** där vi sjunger många av julens psalmer och påminner oss om de tre stjärntydarna som kom för att se Jesusbarnet. Sånggrupp medverkar. Eftersits i kyrkan.

KAFÉ SIGFRID

öppnar åter **onsdagen den 14 januari kl. 9**.
Välkomna!

SPELA SJUNGA SHOWA

Det här sköna gänget som ses varannan fredag i Kyrkans Hus i Mullsjö välkomnar nu alla till en mindre show då vi bjuder på musik, gung, dans och en del sjung.

Självklart serverar vi kaffe med dopp och så samlar vi in pengar till förmån för ett socialt center för romer i nordöstra Rumänien. Vi kör hårt **fredagen den 23 januari kl. 16** i Kyrkans hus, Mullsjö.

Känn er otroligt välkomna!

MISSA INTE VÅRT BÖNEDYGN!

Tillsammans med övriga kyrkor i Mullsjö-Sandhem bjuder vi in till bön under ett dygn, Från fredag eftermiddag den **16 januari till lördag eftermiddag den 17** i Kyrkans Hus i Mullsjö. Du är helt fri att komma och gå som du vill.

Tillfälle att pröva många former av kreativ och meditativ bön kommer att ges.

Välkommen!

TERMINSSTART FÖR KÖRERNA

Sandhems kyrkokör – **onsdag 14 januari** kl. 18.45-20.45
kontaktperson Lars Lundwall tel. 070-4852722

Sandhem gospel – **torsdag 15 januari** kl. 18.30-20
kontaktperson Anna Lena Gustafsson tel. 0392-13036

Nykyrka kyrkokör – **torsdag 15 januari** kl. 19-21
kontaktperson Dmytro Bondarenko tel. 0392-13016

Nya och gamla medlemmar är hjärtligt välkomna!

Körer har planerat in en kontraktshögtid i Tidaholms kyrka **lördagen den 23 maj**.

Då framför kontraktets körer och orkester Törebodamässan: "Om jag tror på en Gud" av Ida Fahl. Vi hoppas kunna använda sånger ur denna mässa på hemmaplan under våren.

Vi planerar också att ha en psalmkväll då körerna sjunger psalmer tillsammans med församlingen någon gång under våren.

KAFÉKVÄLLAR

Onsdagen den 4 februari kl. 18.30 i Kyrkans Hus i Mullsjö.

Ungdomarna som gick i kloster – en kväll om Taizé.

Församlingen ordnar regelbundet resor till klostret i Taizé för ungdomarna och ungdomsledarna. Den här kvällen berättar de om Taizé och sina upplevelser där.

Onsdagen den 18 februari kl. 18.30 i Kyrkans Hus i Mullsjö.

Inför fastan. Sven-Evan Svanberg delar några tankar inför påskens fasta och hur vi kan låta fastetiden ge avtryck i våra liv.

församling i vinter

TERMINSSTART FÖR BARN OCH UNDOM

Tiden går fort och plötsligt drar verksamheterna för barn och unga igång igen. Har du inte varit med tidigare är det ett bra tillfälle att hänga med nu vid terminsstart!

Ingen anmälan till någon grupp, det är bara att dyka upp.

Måndagar, start 19/1

Kl. 14-16 **Öppet hus** för små barn med föräldrar i Sandhems Församlingshem.

Tisdagar, start 20/1

Kl. 9.30-12 **Öppet hus** för små barn med föräldrar, Kyrkskolan i Mullsjö.

Kl. 9.30-12 **Öppet hus** för små barn med föräldrar, Sandhems Församlingshem.

Kl. 18-19.30 **UV scout**, Sandhems Församlingshem, obs; start den 27/1.

Onsdagar, start 21/1

Kl. 15-17 **Efter Plugget XL**, för dig i 6:an + 7:an i Kyrkan Hus i Mullsjö. OBS – ny dag – Kom å testa! Du kan komma hit å hänga direkt efter skolan, men vi startar kl. 15. Matlagning och annan aktivitet varannan gång.

Kl. 18 **Mässa** i kapellet i Kyrkans Hus i Mullsjö.

Kl. 18.30-21 **Ungdomsgruppen** för alla i åk 8 och uppåt, Kyrkans Hus i Mullsjö.

Torsdagar, start 22/1

Kl. 9.30-12 **Öppet hus** för små barn med föräldrar, Kyrkskolan i Mullsjö.

Kl. 15-17 **Efter Plugget**, för dig i 4:an och 5:an, Kyrkans Hus i Mullsjö. Du kan komma hit direkt efter skolan, men vi startar kl. 15. Varannan gång matlagning och varannan gång pyssel å knåp.

Kl. 17-18 **Miniorer**, för dig i förskoleklass, 1:an, 2:an och 3:an, Kyrkans Hus i Mullsjö.

Öppet hus = Öppen förskola

OBS: Fredagen den 16 januari har vi 24 timmars bön i Kyrkans Hus i Mullsjö. Vi startar kl. 15 på fredagen och avslutar 24 timmar senare. Det går fint att titta in en liten stund eller vara med så länge du har lust. Fika? Självklart!

Det sköna gänget i Efter plugget XL är särskilt välkomna denna dag mellan kl. 17-18 och konfirmanderna mellan kl. 18-19, det blir en mysig smygstart på terminen!

VÄLKOMMEN TILL VÅRENS ÖPPNA GEMENSKAP!

Varannan onsdag i Kyrkans Hus i Mullsjö och varannan torsdag i Sandhems Församlingshem anordnas träffar för daglediga. Under träffarna erbjuds ett varierat program och kaffe med bröd.

Torsdagar kl. 14.30 i Sandhems Församlingshem

5 februari "Pastor och polis med dragspel i samklang"
Nils-Erik Reuterdahl och Wilhelm Oskarsson sjunger, spelar dragspel och berättar historier ur sitt arbetsliv.

19 februari "Pilgrimsvandring till Santiago di Compostela"

Agneta Hjälms från Falköping berättar och visar bilder från sin strapatsfyllda 65 mil långa vandring på El Camino-leden för att nå målet Santiago di Compostela i Spanien.

5 mars "Läsarsångsfavoriter och historierna bakom"
Torbjörn Lantz från Floby sjunger och kåserar.

19 mars "Tre epoker"

Berit Johansson från Tidaholm presenterar tre kvinnor med anknytning till Skaraborg under tre olika tidsepoker.

2 april "Musik i Stilla veckan"

16 april "Barnen i Tjernoby"

Anne-Marie Flor från Vaggeryd berättar om sitt arbete för barnen som drabbades av Tjernobykatakstrofen.

30 april "Vårkonsert med Kyrkans unga"

Kyrkans ungdomar bjuder på en härlig vårkonsert under ledning av Anna Lena Gustafsson.

Onsdagar kl. 14.30 i Kyrkans Hus i Mullsjö

11 februari "Pastor och polis med dragspel i samklang"

Nils-Erik Reuterdahl och Wilhelm Oskarsson sjunger, spelar dragspel och berättar historier ur sitt arbetsliv.

25 februari "Pilgrimsvandring till Santiago di Compostela"

Agneta Hjälms från Falköping berättar och visar bilder från sin strapatsfyllda 65 mil långa vandring på El Camino-leden för att nå målet Santiago di Compostela i Spanien.

11 mars "De förlorades paradiset – Himlaspelet"

Sång och musik med Larserik och Märta Nyberg.

25 mars "Tre epoker"

Berit Johansson från Tidaholm presenterar tre kvinnor med anknytning till Skaraborg under tre olika tidsepoker.

8 april "Läsarsångsfavoriter och historierna bakom"

Torbjörn Lantz från Floby sjunger och kåserar.

22 april "Barnen i Tjernoby"

Anne-Marie Flor från Vaggeryd berättar om sitt arbete för barnen som drabbades av Tjernobykatakstrofen.

6 maj "Vårkonsert med Kyrkans unga"

Kyrkans ungdomar bjuder på en härlig vårkonsert under ledning av Anna Lena Gustafsson.

VÄLKOMMEN TILL SYFÖRENINGARNA

Bjurbäcks kyrkas syförening!

Den 22 januari, 19 februari, 5 mars, 16 april, 28 maj

Sandhems diakonala syförening!

12 februari, årsmöte, 19 mars, Torsdagar klockan 14.

Välkommen till vinterns gudstjänster!

Eftersom det kan bli ändringar i gudstjänstplanen,
läs i kalendern på hemsidan www.svenskakyrkan.se/mullsjosandhem,
annonsen i JP och predikaturerna i Falköpings Tidning. Mässa är ett annat ord för gudstjänst med nattvard.

DECEMBER

21 december – 4 söndagen i advent

Kl. 11 i Nykyrka kyrka: Mässa

Kl. 18 i Sandhems kyrka: Julmusik/Julkantat

Julafton – Samling kring krubban

Kl. 11 i Nykyrka kyrka

Kl. 11 i Sandhems kyrka

Julnatten – Midnattsmässa

Kl. 23 i Bjurbäcks kyrka

Kl. 23 i Utvängstorps kyrka

Juldagen – Julotta

Kl. 7 i Nykyrka kyrka

Kl. 7 i Sandhems kyrka

26 december – Annandag jul

Kl. 11 i Nykyrka kyrka: Mässa

28 december – Guds barn

Kl. 16 i Sandhems kyrka: Mässa

Nyårsafton – Inför årsskiftet

Kl. 16 i Sandhems kyrka: Musik och andakt

JANUARI

Nyårsdagen – I Jesu namn

Kl. 11 i Nykyrka kyrka: Gudstjänst

Kl. 18 i Pingstkyrkan, Mullsjö: Ekumenisk gudstjänst

4 januari – Guds hus

Kl. 16 i Sandhems kyrka: Mässa

6 januari – Trettondedag Jul

Kl. 11 i Nykyrka kyrka: Mässa

11 januari – Jesu dop

Kl. 11 i Nykyrka kyrka: Gudstjänst

Kl. 16 i Sandhems kyrka: Mässa

18 januari – Livets källa

Kl. 10 i Missionskyrkan: Ekumenisk gudstjänst

Kl. 16 i Sandhems kyrka: Sandhemsmässan

25 januari – Jesus skapar tro

Kl. 11 i Nykyrka kyrka: Mässa

Kl. 16 i Sandhems kyrka: Sandhemsmässan

FEBRUARI

1 februari – Septuagesima

Kl. 11 i Nykyrka kyrka: Mässa

Kl. 16 i Sandhems kyrka: Mässa

8 februari – Kyndelmässodagen

Kl. 11 i Nykyrka kyrka: Ljuskudstjänst

Kl. 16 i Sandhems kyrka: Sandhemsmässan

15 februari – Fastlagssöndagen

Kl. 11 i Nykyrka kyrka: Mässa

Kl. 16 i Sandhems kyrka: Sandhemsmässan

18 februari – Fastan börjar

Kl. 18 i Kyrkans Hus: Askonsdagsmässa

22 februari – 1 söndagen i fastan

Kl. 11 i Nykyrka kyrka: Mässa

Kl. 16 i Sandhems kyrka: Sandhemsmässan

MARS

1 mars – 2 söndagen i fastan

Kl. 11 i Nykyrka kyrka: Gudstjänst

Kl. 16 i Sandhems kyrka: Sandhemsmässan

8 mars – 3 söndagen i fastan

Kl. 11 i Nykyrka kyrka: Mässa

Kl. 16 i Sandhems kyrka

15 mars – Midfastosöndagen

Kl. 11 i Nykyrka kyrka: Mässa

Kl. 16 i Sandhems kyrka: Sandhemsmässan

22 mars – Marie Bebådelsedag

Kl. 11 i Kyrkans Hus i Mullsjö: Familjegudstjänst

Kl. 16 i Sandhems kyrka: Sandhemsmässan

Dessutom...

BJÖRKGÅRDEN

Andakt på torsdagar kl. 10.30

MARGARETAS PARK

Andakter följande lördagar kl. 15:

3 januari, 7 februari och 7 mars

KYRKANS HUS I MULLSJÖ

• Morgonandakt – Vardagar kl. 8.30

• Veckomässa – Onsdagar kl. 18

• Andakt med små och stora – Torsdagar kl. 9.15

Svenska kyrkan

MULLSJÖ-SANDHEMS
FÖRSAMLING

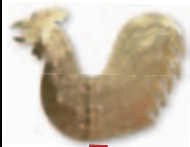
Lyssna på Radio Sigfrid måndagar kl 10.00-11.30

Repris måndag 17.30-19.00, lördag 13.00-14.30

95,6 MHz Radio Sigfrid

TUPPENKRYSSSET

KROG OCH NÄCK	ORDNING	ÅR BÖRJE SALMING BITTER	LUKTAR ILLA	ALLELES RÄT-LINJIGT	STRUT OCH HONAN	FISK	PORT-RÄTT	SAKNAR LIV	SVÄRTAR NER	STRÖMMEN	RIKTNING	SPIRA	BUSKAR SAMMAN-BINDA
VÄXTOR-NAMENT						2 SVAVEL							
OAV-GJORT			1 PLATS-ERNA										
SKICKAD MED BÅT	ÖRESVIN					TILL-LAGAD				UNDER-HÅLLER			
NÄMNDE		KISTA OCH FÄRKOST FÖR SÄD											
KALIUM FORMGE	RESPONS DE GRÄVER TUNNLAR												
VAR CHOPIN													
"MÅ DET GAGNA"													
GRYMTOXE VAR HAMLET													
HÅLLER KANSKE PÅ VILLA	ÅTERGÅNG TILL-DELADE					HEM-DATOR	SMÅ-AKTIGA	UTMÄRKT FÖR-ENKLAT	HOVDJUR VÄL-BEHAG	ÅTER-SPEGLAS	LIST OCH TASS	SÄLLSYNT-HETERNA	VAR PAULLUS PÅ FISKE-LINA
PAJAS											PÅ FISKE-LINA		
	JAKOBS FAR DE ROSTAR					FÖR ROLIGT I OSLO			VARIT MED OM				
HAR BÅDE ORON-TOFSAR OCH KLOR	ÅR KÄND FÖR SIN SÅNG								SLUKADE JONA				
RUNT BANAN SON TILL JAKOB						KAN ALLT OM STENAR	DEN VÄRMS UPP			BIBELBOK & BALTER GULLIGE			
		KAN DET I KANTEN HUVUD-STAD							PAPPER FÖRORT		ENERGI HONA		VAR GREN
HOPPADE NER HATTA						LÅNGT FRÄM-SKRIDEN		TÄNT EN BRASA SON TILL ADAM			KUPOL		
						YRKE OCH FISKRÄTT			GRUNDEN OCH LINAN VISAS FILM PÅ				MISS-TÄNKTA
SVERKER GÖRANSON	MANLIG						FRISÖR-ERNA						
SKÄR						HONA	ASK				DEN ÄR TVÅ FOT		
SUGER									VARA JÄMFÖR-BAR MED				

1.Vem skapade den första kända julkrubban?
2.Vad kallas hans dikt som framfördes första gången vid hans dödsbädd?

Korsordskonstruktion: Lars-Göran Ståhl

Bild: Midgård's Träleksaker, Växjö

1. Vad heter dikten av Viktor Rydberg (bilden) som börjar "Gläns över sjö och strand...?"
2. Vem har gjort den mest kända tonsättningen?

2 A K A D E M I S K
S L U M K A L L A
I R A K S L Ö T
C O L A F A T
E R I K S G A T A
T E A T E R E N A
T E N Ö R E N A
D A T O R E R E R B A R M L I G
F A V Ö R L U G O N D A S T E
H D R E D A N A R I N E R
G L U T E N A L L E R G I K E R N A
I N F A R A R O V A R N A T
L A S S O G E M Ö R K N A T
T E R M E L E V I T A A V
F L A M S Ä K R A R A G U K N Ä
O D I E R O C K E N A S K A S
S A K H K A O S R I S K
1 B E T L E H E M S S T J Ä R N A
I D E N T I F I E R Ä A L O E
D R A C S M E T I G A D Y
F A B R I K A T E N V A D A D E
M E N Y B A L E T T R E S A N

Fem vinnare får välja mellan en bok från Bokhyllan eller varor från Sackeusboden i Kyrkans Hus i Mullsjö för max 150 kronor.

Vi vill ha din lösning senast den 27 februari 2015. Märk kuvertet "Tuppenkryssset" och skicka det till Mullsjö-Sandhems församling, Kyrkvägen 9, 565 31 Mullsjö.

Vinnare av Tuppenkryssset nr 3, 2014 är:

Bengt Svensson, Liared, Gravsjö 101, Ulricehamn, Roberth Johansson, Stalpets Gård 1B, Aneby, Richard Andersson, Kyllevägen 15, Sandhem, Marianne Gabinus, Promenaden 1, Mullsjö, Ingemar Danielsson, Åkerliden 12, Mullsjö.

Gratis!

Namn: .....

Adress: .....

Postadress: .....

Tänkt & Tyckt

MED BENGT "PICKO" SKÖLDH

Livet som ekorre och pedant

Man är inte alltid så ensam som man tror. Man är ensamman-re.

Jag har alltid varit något av en ekorre och samlat på det mesta, och fått ha grejerna i fred eftersom jag är ensamt barn och förblivit så.

Tyvärr har de större sakerna försvunnit i takt med flytt och mindre utrymme. De mindre prylarna utgör mest affektionsvärde.

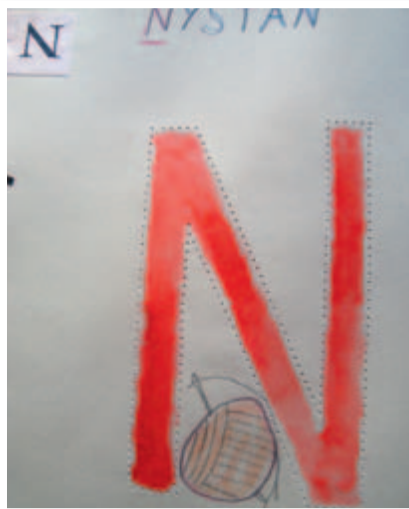
Hur ensam man är om något är ju svårt att säga. Upplevelser kan man dela med andra, men kanske inte på samma sätt. Hur många som samlat och samlar på samma sorts grejor utgör ett stort mörkertal, trots alla datorsidor, föreningar och tidskrifter. En del samlande vill man kanske hålla för sig själv, som damm under sängen...

För mycket

För riktiga nördar kan det bli för mycket av det goda. Om inte annat sätter utrymmet stopp. Då får man nischa sig. En period sparade jag alla serietidningar som jag kom över. Till stor glädje för en del gav jag bort det mesta och behöll vissa hela årgångar av bland annat Kalle Anka, Vilda Västern, Fantomen, Stålmannen och Läderlappen. Inte kunde jag då ana att Stålmannen och Läderlappen skulle uppstå på nytt på vita duken med sina amerikanska namn Superman och Batman. Stålmannen eller Super-

Ett får – med "ull" hemifrån, tillverkat i Nykyrke småskola 1952.

Bokstavsträning. Småskollärarinnan Nanna Wiberg satt vid symaskinen och utformade alfabetet bokstav för bokstav. Sedan var det bara att klippa bokstaven ur tidningar, klistra i hörnen och måla i med vattenfärger.

man såg dagens ljus som seriefigur 18 april 1938 och Läderlappen eller Batman året efter, 1939.

Pedant

Ibland kan samlandet kombinerat med pedanteri bli för mycket. Som när jag skrev en lista före en resa och började med Packa. Efter att ha vridit om kranen på handfatet håller jag alltid handen under kranen för att kolla att den inte droppar... Och tavlorna på väggarna fixerar jag diskret med nålar i hörnen så de inte rör på sig... Toppen var när jag använde dubbelhäftande tape under skrivbordsunderlägget och pennfatet för att de skulle ligga still. Chefen på tidningen tjöt av skratt men blev tystare när jag efter många år skulle byta det trasiga keramikfatet för pennor, gem, suddgummi med mera. Då följde hela faneret på skrivbordet med....

Att ha egenheter för sig är jag definitivt inte ensam om. Titta bara på

fröidrottarna där höjdhopparna följer exakt samma mönster före ett hopp och fotbollsspelare på toppnivå som måste knyta skorna på ett visst sätt.

Problem uppstår när flera under samma tak har egenheter för sig. Man har ju hört talas om skilsmässor efter felaktig hantering av osthyveln så att skidbacke uppstått och miss-hushållning av tuber.

Nervdaller

I yngre dagar när bilen var som viktigast för mig instruerade nyblivna föräldrar sina barn att sätta händerna på bilrutorna. Helst skulle de ha ätit glass innan... Kamrater älskade att ta med sina glassätare på besök för att se hur mina nerver dallrade... Ett annat sätt var att låta sina telningar skjuta in alla böcker i bokhyllorna som jag noga radat upp längs med ytterkanten...

Av alla sparade skolböcker är det antagligen bara jag som ser komiken i att jag stavade häxa med stort H och orgel på västgötska som då blev – u r j e l vilket åtminstone borde fått småskollärarinnan att skratta gott när hon satte en röd bock. Men det blev också beröm ibland med röda-, silver- och guldstjärnor och Bra! textat i kanten.

God Jul och Gott Nytt År tillönskas alla mina läsare!

Första guldstjärnan kom när jag kunde psalm 519, Jesus för världen givit sitt liv, utantill.